

DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper - Netherlands Edition

straight.dental

quicksleeper.nl
info@straightdental.com

Nooit meer een mandibulair blok

intraossale anesthesie met de **QuickSleeper**

- ✓ pijnloos, geeft geen verdoofd gevoel
- ✓ mislukt niet, werkt onmiddellijk
- ✓ ook geschikt voor alle traditionele anesthesie
- ✓ **vraag een introductie in uw praktijk aan**

WWW.DENTAL-TRIBUNE.NL

JAARGANG 7 - NUMMER 8 - OKTOBER 2017

Smile Design

Eenvoudig en verhelderend voor de patiënt

Pagina 13 ▶

Inktvisinkt

Mogelijk doorbraak voor parodontologie

Pagina 16

Wondermiddel

"Aspirine zeer effectief tegen cariës"

Pagina 17

Nieuw: Product van de maand

Waterpik Ultra Professional Waterflosser

Pagina 30

"Gebrek aan jonge tandartsen doet praktijken in waarde dalen"

Pagina 6-9

Pagina 11
Marktontwikkelingen in de mondzorg

Pagina 12
Nederlanders blijven zich aanvullend verzekeren voor mondzorg

Zilveren Kruis/Achmea betaalt tandartsen terug

LEIDEN Zilveren Kruis/Achmea gaat alle tandartsen terugbetalen die een gevorderd bedrag hebben betaald voor de combinatiecode V21-V60. Dat gebeurt ook wanneer tandartsen een schikking hebben getroffen met de zorgverzekeraar. Dat melden beroepsverenigingen KNMT en ANT, die hierover een brief van Zilveren Kruis hebben ontvangen.

In de brief staat dat de zorgverzekeraar zich neerlegt bij de recente uitspraak van het gerechtshof en de consequenties aanvaardt. "Terugkijkend zijn wij niet gelukkig met de wijze waarop de be-

richtgeving in de pers heeft plaatsgevonden en de onrust die dit bij de tandartsen heeft veroorzaakt."

Eind augustus bepaalde het hof in Arnhem dat Zilveren Kruis/Achmea in 2014 tandartsen ten onrechte beschuldigde van fraude met declaraties. Dat ging met name om een verbod op behandelcombinatie V21-V60. Het hof bepaalde, net als de rechtbank eerder, dat het verbod onvoldoende duidelijk was en stelde daarmee de zorgverzekeraar in het ongelijk.

Volgens een bron is Zilveren Kruis/Achmea inmiddels gestart met de terugbetalingen. ■

Stern Weber
vanaf
€ 14.999,-

0416 - 675 000
www.arseus-dental.nl

ARSEUS DENTAL
Advies, Aandacht, Attent

minilu is de hit!

Zo wordt de inkoop van tandheelkundige producten leuk!

- Meer dan 30.000 merkartikelen voor praktijk en lab
- Superaanbiedingen
- Binnen 24 uur geleverd
- Eenvoudige retourafhandeling

Grijp nu je kans!

minilu.nl
...voor miniprijzen

Word mijn vriend!

"Cola in peuterflesjes in sommige wijken heel normaal"

Mondzorgcoach doet intrede op consultatiebureau

▶ 20

Dental Deals
Quality Products

www.meddent.nl

Uw dentalpartner in Product en Prijs

Miele
PROFESSIONAL

De nieuwe norm in reiniging en desinfectie!
Betere hygiëne, meer capaciteit, meer zekerheid

De nieuwe generatie staat garant voor maximale hygiëne en veiligheid tijdens de verwerking van uw kostbare instrumenten.

GRATIS starterskit Miele ProCare Dent*

Info: (0347) 37 88 84
www.miele-professional.nl

* Bij aankoop van een Miele thermodesinfector.

uw brug naar **kw**aliteit

VMK Brug
Prijs per element

Normaal voor
~~€110,-~~
nu voor slechts

€55,-
incl. ophalen & leveren

Nu 50% korting
op uw eerste 5 werkstukken*

- Nikkel vrije VMK kroon van Argen
- Ivoclar Keramiek voor een natuurlijke uitstraling
- De klassieker voor elke patiënt en goed voor elke beurs
- Lange garantie en zekerheid voor u en uw patiënten

Uitstekende
kwaliteit

5 Jaar
garantie

All-in
prijzen

Snelle
levertijd

*Deze 50% kortingsactie is geldig tot 30 dagen na de eerste bestelling

contact@protilab.nl

Bel gratis! 0800-0525

www.protilab.com

Schippers laat dossier taakherschikking liggen

DEN HAAG Demissionair minister Schippers neemt geen beslissing meer over de taakherschikking in de mondzorg. Dit laat zij aan haar opvolger, meldt ze in een brief aan de Tweede Kamer.

Schippers wilde eerder met een algemene maatregel van bestuur (AMvB) een experiment starten om mondhygiënisten zelfstandige bevoegdheid te geven om anesthesie toe te passen, primaire caviteiten te behandelen en röntgenfoto's te maken.

De bewindsvrouw schrijft in de brief dat de opleiding mondzorgkunde het benodigde onderwijs biedt om deze handelingen zelfstandig uit te voeren. Wel zal in de concept-AMvB worden toegevoegd dat het certificaat stralingsbehandeling als aanvullende eis wordt gesteld om de zelfstandige bevoegdheid te verkrijgen. Schippers zegt 'na het doorlopen van dit zorgvuldige traject met relevante deskundigen', geen aanleiding te zien om anders te denken over de wenselijkheid van de taakherschikking.

Beroepsverenigingen KNMT en ANT zijn geen voorstander van de taakherschikking, benoemt Schippers nog eens in de brief. De KNMT laat op haar site weten toe te juichen dat de minister de beslissing aan haar opvolger laat. Ook is de vereniging verheugd dat Schippers

bereid is constructieve voorstellen 'die invulling geven aan de met de concept-AMvB ingezette richting' te bezien.

De ANT vindt het 'onbegrijpelijk' dat het voor de minister helder is dat mondzorgkunde qua

Demissionair minister laat beslissing over aan opvolger

opleiding van voldoende niveau is om de drie voorbehouden handelingen zelfstandig uit te voeren. De vereniging noemt het onderzoek naar verschillen in opleiding te oppervlakkig uitgevoerd. Echte inhoudelijke experts zouden niet zijn geraadpleegd. "We kunnen niet anders dan concluderen dat de voorbereiding voor deze ingrijpende stelselwijziging waar elke Nederlander mee te maken krijgt tot nu toe ondermaats is geweest," aldus de ANT op haar website.

De Kamerbrief van demissionair minister Schippers vindt u op de website van de Rijksoverheid. (bron: Rijksoverheid/KNMT/ANT) ■

Halfjaar cel geëist tegen handtastelijke tandarts

ZWOLLE Als het aan het Openbaar Ministerie ligt, gaat een tandarts uit Apeldoorn een halfjaar de cel in. De 32-jarige man zou, samen met zijn broer van 31 jaar, vrouwelijke patiënten ongewenst hebben aangeraakt in praktijken in Deventer en Halle. Dat meldt Omroep Gelderland.

De zaak kwam aan het rollen toen twee zussen aangifte tegen de man deden wegens seksueel overschrijdend gedrag. Gedurende de behandelingen vond steeds meer lichamelijk contact plaats. Daarbij zou de man eerst een arm om schouders hebben gelegd, om vervolgens ook borsten en billen van de vrouwen aan te raken. Een assistente van de tandarts verklaarde eveneens dat de man haar ongewenst zou hebben aangeraakt en ongepaste opmerkingen maakte.

Zij zou om die reden ontslag hebben genomen.

De 31-jarige broer van de tandarts, werkzaam als orthodontist, zou ook minderjarige meisjes hebben betast. De zaak tegen hem werd in de rechtbank in Zwolle aangehouden, omdat nog een derde broer gehoord moet worden. Hij zou volgens de orthodontist ook betrokken zijn. De tandarts en orthodontist werden in januari opgepakt en zaten drie dagen vast.

De 31-jarige orthodontist kreeg eerder van de inspectie een verbod opgelegd om meisjes en vrouwen te behandelen. In juli werd zijn 32-jarige broer door het medisch tuchtcollege geschorst voor een jaar, waarvan tien maanden voorwaardelijk. Ook volgde er een proeftijd van twee jaar.

(bron: Omroep Gelderland) ■

Tandartsen passen zelf foutieve declaraties aan

UTRECHT Een groot deel van de tandartspraktijken die door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) zijn bezocht in verband met afwijkende declaraties, is direct gestopt met onterecht declareren. Daarbij ging het om het onterecht in rekening brengen van kosten voor het opvragen van de medische voorgeschiedenis. De NZa schrijft "blij" te zijn met de kritische houding van de tandartsen over hun eigen declaratiegedrag.

Van de 18 gecontroleerde praktijken bleken er 14 onterecht te declareren. Vier praktijken konden tijdens de bezoeken de afwijkingen verklaren; acht hadden geen goede verklaring, maar bleken nog voor het bezoek van de NZa te zijn gestopt met het verkeerd declareren van aanvullende medische anamnese. Zes praktijken hadden geen goede verklaring en toonden volgens de

zorgautoriteit geen inzet om hun declaratiegedrag aan te passen. Zij kregen een waarschuwing.

De NZa liet eerder weten signalen te hebben ontvangen dat er tandartsen waren die onterecht aanvullende medische anamnese (code C22) declareren. Declareren met deze code mag niet als er bijvoorbeeld geen vragenlijst is afgenomen, of hieruit geen bijzonderheden naar voren kwamen.

Om te kijken of aanvullende medische anamneses terecht worden gedeclareerd, voerde de NZa eerder een data-analyse uit op alle rekeningen van tandartsen. Daaruit kwamen de 18 praktijken naar voren die in september door de NZa werden bezocht.

Begin 2018 zal er een vervolg komen op de controles. De focus zal dan op de declaratie van andere handelingen liggen. (bron: NZa) ■

Vlaming De Bruyn gaat tandheelkunde Radboudumc leiden

NIJMEGEN Prof. dr. Hugo de Bruyn is per 1 oktober benoemd tot afdelingshoofd Tandheelkunde van het Radboudumc in Nijmegen. De Bruyn is hoogleraar Parodontologie en sinds 2004 verbonden aan de Universiteit Gent. De Vlaming neemt het stokje over van interim-afdelingshoofd Rob Barnasconi.

De Bruyn is afgestudeerd als tandarts aan de Katholieke Universiteit Leuven in België en gepromoveerd aan de Rijksuniversiteit Groningen in de onderzoekslijn cariologie. Met een stipendium van de Niels Stensenstichting heeft hij een postdoc gedaan en tevens een master in de parodontologie behaald aan de Universiteit van Lund, aan de tandheelkundige school in Malmö, Zweden. Vervolgens werd De Bruyn daar associate en visiting professor.

Over zijn tijd in Groningen zegt de hoogleraar er "kennis te hebben gemaakt met de Nederlandse stijl

van open communiceren en ruimdenkend leidinggeven." Met de benoeming van De Bruyn wordt op korte termijn de leerstoel parodontologie ingevuld. Daarnaast wordt ingezet op het speerpunt internationalisering, onder meer door verbinding te leggen met zusterfaculteiten in het buitenland.

(bron: Radboudumc) ■

Column

Reinier van de Vrie

Rond denken

Bij tandenpoetsen denken we langwerpig. Of we nu met de hand of elektrisch poetsen, we houden een steel of handvat met borstel vast. Het is dan heel verfrissend als vormgevers er eens anders naar kijken en met geheel nieuwe vormen komen, die misschien net zo effectief, of zelfs veel beter zijn. Het zal toeval zijn, maar bijna tegelijkertijd trokken twee noviteiten mijn aandacht. Om klein te beginnen is dat als eerste de Infant-O-Brush, eigenlijk een heel simpele bijtring met daarop een borstel. Voor baby's een geleidelijke overgang naar het tandenpoetsen. Houid even het beeld voor ogen van kleintjes die voor het eerst een tandenborstel in hun keel steken... Onwetend als ze zijn, is die eerste kennismaking met gebitsreiniging niet al te plezierig. En dan moeten ze nog meer dan tachtig jaar.

Of niet? Nee, waarschijnlijk poetst niemand in een welvarend land over tien jaar nog met een tandenborstel. Want daarvoor hebben we de Amabrush. Een recente uitvinding: een volautomatische tandenborstel die in slechts tien seconden je tanden poetst. Je doet een beetje in, de pasta komt gedoseerd uit een reservoir en na tien seconden heb je schone tanden, omdat iedere tand tegelijk gebrusht wordt. Plassen duurt langer. En je kunt het ook nog tegelijkertijd doen. Reken maar uit wat de tijds winst is in tachtig jaar, zelfben ik namelijk te lui om dat voor u te doen. Of het nou om rekenen of tandenpoetsen gaat, gemak dient te mens, toch?

Die kinderbijtring kan nog redelijk gemakkelijk geïntroduceerd worden, maar wat gaat die Amabrush betekenen voor de voorlichting in de praktijk of poetslessen op school? Als die apparaten inderdaad werken, gaat ook u heel veel tijd overhouden. Gewoon omdat een paar vormgevers een keer rond hebben gedacht.

Reinier van de Vrie is freelance tandheelkundig journalist en tekstschrijver. Contact: r.vandevrie@congrescommunicatie.com. ■

All Dent
dental equipment

www.alldent.nl

KaVo Focus röntgenbuis & KaVo Scan eXam One scanner

Pakketprijs
KaVo Focus +
KaVo Scan eXam One
samen voor
€7.250,-

- Volledig uit aluminium opgebouwd
- 60 / 70 kV hoogfrequent

• Inclusief starterspakket

T. 0318 - 509060 - E. info@alldent.nl

Colofon

Dental Tribune verschijnt tienmaal per jaar en is een uitgave van Albion Press BV, onder licentie van Dental Tribune International

Hoofredacteur/uitgever
Ben Adriaanse, MSc

Redactie
Tessa Vogelaar, MSc
Joann Hebben, MA
Loes Raats

Cartoons
Auke Herrema

Redactieadres
Redactie Dental Tribune
Postbus 545, 3990 GH Houten
E-mail: redactie@dental-tribune.nl
De Nederlandse editie van Dental Tribune kent een onafhankelijke redactie en richt zich op professionals in de volle breedte van het mondzorgvak.

© 2017 Albion Press BV. Redactioneel materiaal van Dental Tribune International, Duitsland, dat is vertaald en in dit nummer is opgenomen, is auteursrechtelijk beschermd door Dental Tribune International GmbH. Alle rechten voorbehouden. Gepubliceerd met toestemming van Dental Tribune International GmbH, Holbeinstr 29, 04229 Leipzig, Duitsland. Reproductie op welke manier en in welke taal dan ook, gedeeltelijk of volledig, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Dental Tribune International GmbH, is uitdrukkelijk verboden. Dental Tribune is een handelsmerk van Dental Tribune International GmbH.

Aanmelden

De doelgroep van Dental Tribune (bestaande uit tandartsen, algemeenpractici, MKA-chirurgen, orthodontisten, gedifferentieerde tandartsen, mondhygiënisten, tandtechnici, tandprothetici, assistenten en diegenen die werkzaam zijn in de dentale industrie) komt in aanmerking voor een kosteloos abonnement. Behoort u tot de doelgroep en ontvangt u het maandblad nog niet? Meld u dan aan via het inschrijfformulier op www.albionpress.nl.

Advertentieverkoop

Harry Velthuis, accountmanager.
Postbus 545, 3990 GH Houten.
Telefoon: 06-531 55 262.
E-mail: velthuis@dental-tribune.nl
Erik de Klein, medewerker mediaorder.
Telefoon: 030-63 55 070.
Fax: 030-63 55 069.
E-mail: adverteren@dental-tribune.nl

TER OVERNAME AANGEBODEN

Tandprothetische Praktijk in Zaandam

Gevestigd in huurpand (70 m²) met bovenwoning (aparte opgang) welke nu word onderverhuurd. Er is ook een garage aanwezig welke eventueel ook verhuurd kan worden.

De praktijk is volledig geoutilleerd als Tandtechnisch Laboratorium met afgeschermd behandelafdeling en aparte, afsluitbare ruimte voor opslag en gips/polijst werkzaamheden.

De praktijk bestaat al 25 jaar en is de laatste jaren maar 2 dagen in de week geopend en behelst zo'n 2500 actieve patiënten.

Omzetcijfers van diverse jaargangen opvraagbaar.

Meer informatie: **075-6125812**

Quiz

Vraag 1

Roken is de belangrijkste oorzaak van leukoplakie.

- a. Juist
b. Onjuist

Vraag 2.

Leukoplakie is meestal een voorstadium van mondkanker.

- a. Juist
b. Onjuist

De antwoorden vindt u op pagina 30.

Feiten & cijfers

58%

van de Nederlandse tandarts-
praktijken betreft nog een
solopraktijk.

Tandarts-praktijkhouder
en één of meer tand-
artsmedewerkers

28%

Twee of meer tandarts-
praktijkhouders

8%

Twee of meer tandarts-
praktijkhouders en één
of meer tandarts-
medewerkers

6%

Op pagina 11 leest u meer marktontwikkelingen rond tandartspraktijken. (bron: Rabobank)

“Nederlander checkt zichzelf onvoldoende op hoofd-halskanker”

UTRECHT Nederlanders zijn onvoldoende bekend met de symptomen van hoofd-halskanker en controleren zichzelf er niet genoeg op. Dat concludeert Patiëntenvereniging Hoofd-Hals op basis van een enquête onder ruim 800 Nederlanders over deze relatief onbekende vorm van kanker.

Van de Nederlanders blijkt 70% het gebied rondom de keel, mond en neus niet (voldoende) te checken. Van de risicogroep van 41- tot 80-jarigen checkt bijna de helft (47%) zichzelf niet regelmatig. De patiëntenvereniging noemt dat “zorgwekkend”. Het onvoldoende controleren zou komen door een gebrek aan kennis en zichtbaarheid. Bijna acht op de tien Nederlanders weten niet welke symptomen horen bij hoofd-halskanker en 63% is zelfs helemaal niet bekend met dit kankertype.

De patiëntenvereniging hoopt met een bewustwordingscampagne ervoor te zorgen dat patiënten hoofd-halskanker beter gaan herkennen en eerder naar de (huis)arts gaan. Onder de noemer #sprakeloos ging de campagne recent van start.

“De diagnose wordt door de relatieve onbekendheid vaak laat gesteld: 60% van de patiënten heeft

bij diagnose reeds een vergevorderd stadium van de ziekte bereikt. 60% van deze patiënten overlijdt binnen vijf jaar,” waarschuwt KNO-arts en hoofd-halschirurg Simone Eerenstein. “Helaas worden de symptomen vaak pas in een latere fase van de ziekte herkend.”

Onder hoofd-halskanker vallen naast mond- en keelkanker ook minder bekende vormen van kan-

keelpijn, blijvende heesheid, pijn en problemen bij het slikken, een zwelling in de hals of bloederige afscheiding uit de neus. Eerenstein adviseert een afspraak met de huisarts te maken als een van deze symptomen langer dan drie weken aanhoudt.

In de richtlijn Periodiek mondonderzoek (PMO) is het systematisch onderzoeken van de mondslijmvliezen opgenomen om orale kankers tijdig te herkennen. Mondzorgverleners zouden volgens die richtlijn vooral alert moeten zijn op slijmvliesafwijkingen op specifieke predilectie-plaatsen zoals de laterale en ventrale oppervlakten van de tong en het slijmvlies van de mondbodem. Leukoplakielesies met een grote kans op maligne transformatie komen meestal voor in de mondbodem, op de laterale tongoppervlakten en op de onderlip.

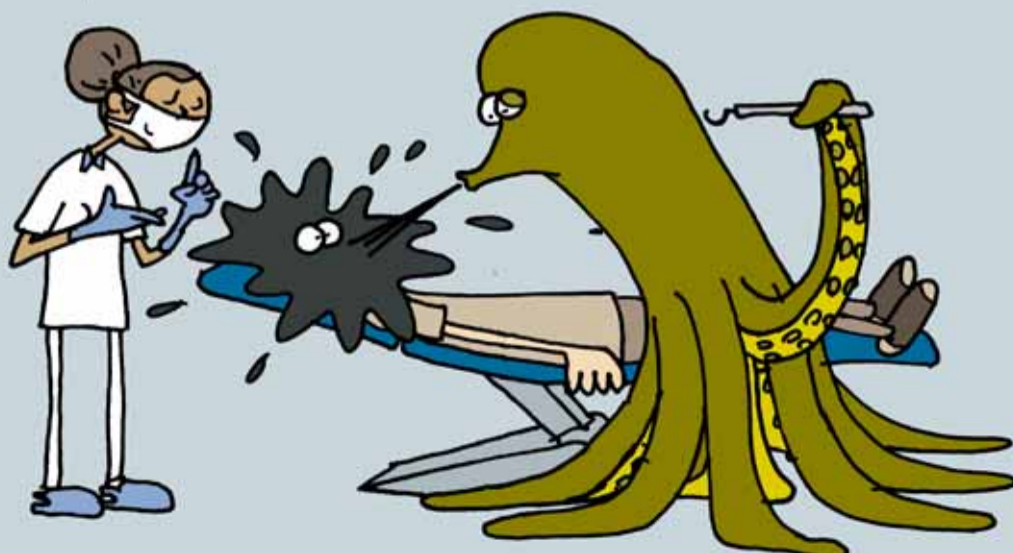
(bron: Patiëntenvereniging Hoofd-Hals/KNMT) ■

De diagnose wordt
door de relatieve
onbekendheid vaak laat
gesteld

ker zoals lip-, speekselklier-, neus-, tong- en strottenhoofdkanker. Signalen die op hoofd-halskanker kunnen wijzen zijn een pijnlijke tong, een niet-genezend zweertje, rode of witte vlekjes in de mond,

INKTVISINKT HELPT TANDARTS POKETS CHECKEN

DOKTER GINGIVA ZWEERT BIJ DEZE METHODE. T'IS NIEUW.

© 2017 www.aukeherrema.nl

IN DE
PRAKTIJK

ICX-templant®

Distributed by ICX Implants B.V.

Het FAIRE Premium implantaat

MAXIMALE KWALITEIT,
FAIRE PRIJZEN,
TRANSPARANTIE!

A-kwaliteit
uit Duitsland

59,-€
per ICX-implantaat
*excl. BTW

WIJ OVERTUIGEN AL 14 JAAR MET STABIELE PRIJZEN VOOR EEN
PREMIUM DUIJS/ZWITSERS IMPLANTAATSYSTEEM!

ICX implants

Boodtlaan 10 · 1796 BE De Koog · Tel.: 0222 - 76 90 11
E-mail: info@icx-implants.nl · Web: www.icx-implants.nl

'Drink veel melk' niet langer in Gouden Boekje over mondzorg

AMSTERDAM In Amsterdam is de nieuwe versie van een 'Gouden Boekje' over mondverzorging gepresenteerd. De laatste editie uit 1971, getiteld 'We gaan naar de tandarts', was nodig aan een update toe, vonden de initiatiefnemers.

Ruim een jaar geleden namen mondhygiënisten Yvonne Buunk-Werkhoven en Dagmar Else Slot contact op met de uitgever van het boekje en werd een auteur benaderd. Met ondersteuning van de

beroepsverenigingen KNMT, ANT en NVM-Mondhygiënisten kon het initiatief worden gerealiseerd.

Editie uit 1971 was nodig aan update toe

Op 8 september presenteerden de dames samen met auteur Marion Bloem in de Openbare Bibliotheek in Amsterdam de nieuwe versie,

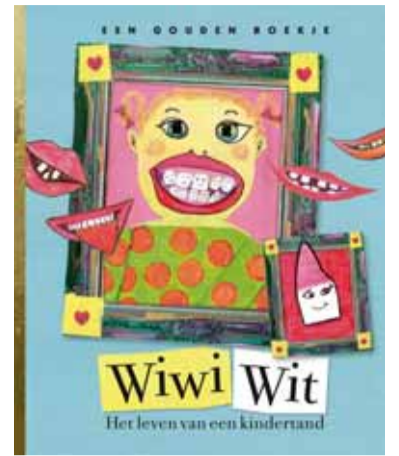
getiteld 'Wiwi Wit - het leven van een kindertand'.

Het Gouden Boekje, sinds 1953 uitgegeven in Nederland en te herkennen aan de gouden rug, is gericht op kinderen van 4 tot 8 jaar oud. Doel is kinderen van die leeftijd op een leuke manier vertrouwd te maken met tandarts en mondhygiënist.

Naast vormgeving werd ook de inhoud van de versie uit 1971 aangepast. "In het oude boekje stond

nog 'drink veel melk', maar dat hebben we eruit gelaten. Het past niet meer bij wat we nu aanraden," legt Buunk-Werkhoven voor de camera van de KNMT uit. Volgens Slot heeft het boekje nu een heel andere boodschap, die vooral gericht is op napoetsen. Ook is nadrukkelijk een rol weggelegd voor de mondhygiënist. Het boekje is via de (online) boekhandel verkrijgbaar.

(bron: NVM/ANT/KNMT) ■

ACTA start onderzoek naar genetische markers mondkanker

AMSTERDAM ACTA gaat onderzoek doen naar mondkanker die voortkomt uit leukoplakie. Dat doet het academisch centrum na een onderzoeksgift van stichting ADP. Het onderzoek wordt geleid door prof. dr. Elisabeth Bloemena, verbonden aan VUmc en ACTA.

Sommige soorten mondkankers worden voorafgegaan door leuko- of erythroplakie; een zichtbare witte of rode verandering van het mondslijmvlies. Een klein deel van de patiënten met deze afwijkingen ontwikkelt vervolgens mondkanker. Dat gaat om 1 tot 2% op jaarbasis. Tot op heden is nooit aangetoond dat deze vorm van mondkanker daadwerkelijk kan worden voorkomen door behandeling van het mondslijmvlies, omdat de laesies terugkomen of omdat de patiënten elders in de mondholte een tumor ontwikkelen in een gebied dat klinisch niet zichtbaar of afwijkend was.

Het onderzoek van hoogleraar orale pathologie Bloemena richt zich op genetische markers in de laesies. Bekeken wordt of deze mogelijk kunnen voorspellen of de kans op maligne ontanding hoog of laag is. Aan de hand hiervan kan de controle van de patiënten worden bijgesteld. Dit onderzoek past in de onderzoeksambities van ACTA, waarbij tandartsen en met name kaakchirurgen een rol kunnen spelen bij ziektebeelden die zich in een vroege fase in de mondholte manifesteren, meldt het academisch centrum.

Het onderzoek duurt vier jaar en wordt uitgevoerd samen met onderzoekers van het VUmc. Stichting ADP, opgericht in 2012, geeft met name financiële ondersteuning aan onderzoeken die zich richten op de oorzaak van zeldzame vormen van kanker.

(bron: ACTA) ■

Order

Afzender, praktijkstempel

170784
Klantnummer

Datum Handtekening

We willen graag het volgende bestellen:

Artikelnummer	Artikel	hoeveelheid	Totaalprijs
	Total-Etch Bond	1	
	Self-Etch Bond	1	
	Dual Cure activator	2	
	Applikatiewastjes	1	
	Keramiek primer	2	
	Metaal primer	1	
	Zirconium primer		
	Glazing		

Vanaf nu alstublieft alleen nog Futurabond U bestellen!

ALL YOU NEED IS 'U'

- Duaal-hardend universeel adhesief
- Zelf-ets, selectieve ets of total-ets – U als gebruiker heeft de vrije keuze!
- Buitengewoon veelzijdig toepasbaar
  - voor directe of indirecte restauraties
  - volledig compatibel met alle lichthardende, duaalhardende en zelfhardende composieten – zonder extra activator
  - betrouwbare hechting aan verschillende materialen zoals metaal, zirconium of aluminium oxide maar ook aan silicaat keramiek – zonder extra primer
- In één laag aanbrengen – maar 35 seconden totale verwerkingstijd

*Alle actuele aanbiedingen vindt u onder www.voco.dental of neem contact op met uw lokale VOCO dental Consultant.

Meer informatie:
Mobile 06-13559033 · info@voco.com

Henk-Jan van Roekel over financiële uitdagingen voor de tandarts

“Praktijken dalen in waarde door gebrek aan jonge tandartsen”

TEKST: TESSA VOGELAAR
FOTO'S: BEN ADRIAANSE

Voor de tandarts die nu bijna met pensioen kan, was het destijds niet meer dan logisch: na je opleiding tandheeskunde startte je een eigen praktijk. De nieuwe generatie afgestudeerden gaat daarentegen liever eerst als zzp'er of in loondienst aan de slag. Jonge tandartsen zijn zich heel bewust van wat het ondernemerschap met zich meebrengt, denkt Henk-Jan van Roekel. Als *healthcare banker* die zich bij Van Lanschot Bankiers geheel op tandartsen heeft toegelegd, kent hij de beroepsgroep goed. Wat kunnen we leren van deze expert? Dental Tribune verzamelde financiële tips en adviezen voor zowel de startende als de (bijna) gepensioneerde tandarts en alles daartussenin.

Hoe staat het met de kennis van financiën bij de gemiddelde tandarts?

Die wisselt sterk. De basiskennis is niet altijd hoog. Tandartsen zijn vanzelfsprekend allemaal hoogopgeleide mensen, dus ze begrijpen mijn uitleg snel. Financiën interesseren de gemiddelde tandarts wel, maar ze zijn vaak te druk om zich er goed mee bezig te houden. Mijn klanten komen er openlijk voor uit dat ze hun tijd liever in andere zaken steken.

Met welke vragen komen tandartsen bij u?

Tandartsen komen meestal naar ons toe als ze op een 'kruispunt' staan. Vaak gaat het om de aankoop

De gemiddelde tandarts heeft lef

van een praktijk of een woning. Als je de afspraak hebt gemaakt om een praktijk te kopen, dan is er een deadline en is een bezoek aan de bank urgent. Over belangrijke onderwerpen als pensioen en beleggen begin ik als adviseur eerder zelf, omdat tandartsen dit niet gauw als urgent ervaren. 'Dat

Henk-Jan van Roekel bij het stijlvolle kantoor van Van Lanschot Bankiers in Zeist.

pensioen duurt nog wel even' is de heersende gedachte en daarmee wordt het naar volgende maand of volgend jaar uitgesteld. Om die reden bouwt niet iedereen evenveel pensioen op.

Welk type tandarts ziet u vooral?

Bij vragen over financiering voor een praktijk of woning gaat het al gauw om starters. Je ziet vaak dat andere banken het moeilijk vinden een hypotheek te verstrekken aan beginnende tandartsen die ondernemen, omdat ze geen jaarcijfers kunnen overleggen van drie jaar lang werken als zzp'er. Bij Van Lanschot Bankiers geven wij die financiering wel, omdat wij de markt beter kennen. Als een tandarts een overeenkomst van opdracht heeft met twee praktijken en we weten ongeveer de dagomzet van die tandarts en hoeveel uur hij werkt,

dan kunnen we daar redelijk goed een realistisch inkomen uit afleiden. De (verwachte) verdien capaciteit van een tandarts is vrij stabiel en daarmee veilig.

Welke lezers zouden zich meer moeten interesseren voor hun financiën?

De groep die ik meer zou willen zien, zijn tandartsen die halverwege hun carrière zitten. Vaak komen starters met een financieringsvraag en oudere tandartsen in het laatste stadium van hun loopbaan met een vermogensvraag. De tandartsen in de tussenfase zijn geneigd eerst hun financiering af te lossen en daarna pas vermogen op te bouwen. Zij zouden er echter goed aan doen om te kijken hoe ze het vermogenstraject de komende jaren het beste vorm kunnen geven. Ik adviseer mijn klanten om niet te wachten met het opbouwen

van pensioen tot alle financieringen zijn afgelost. Opbouw van pensioen en afbouw van schuld kan naast elkaar bestaan.

Tandartsen met een eigen praktijk moeten ook ondernemer en praktijkmanager zijn. Wordt deze combinatie onderschat?

Dat denk ik niet. Ik zie wel een trend dat jonge tandartsen wachten met een eigen praktijk. Na hun studie gaan ze eerst praktiseren in een groepspraktijk, mogelijk omdat ze een eigen bedrijf te spannend vinden of denken dat ze onvoldoende ervaring hebben. In loondienst hoef je alleen te focussen op de tandheeskunde. Bij een eigen praktijk komt veel meer kijken: administratie, personeel en de huur of koop van een pand. Als je eigenaar bent, krijg je daarmee te maken.

Hoe is die trend te verklaren?

Ik heb de indruk dat starters tegenwoordig goed weten wat het ondernemerschap inhoudt; dat het meer is dan alleen tandarts zijn. Daarom wachten tandartsen met een eigen praktijk tot ze meer ervaren zijn. Daarnaast zijn er steeds meer tandartsen, zowel mannen als vrouwen, die ervoor kiezen om parttime te werken.

Wordt praktijkoverdracht bemoeilijkt doordat minder jonge tandartsen zitten te springen om overname?

Ja, dat zie ik in de praktijk gebeuren. Oudere tandartsen hebben vaak nog een woon-praktijkpand, maar jonge tandartsen willen dat niet. Zij willen het liefst een praktijk tien kilometer verderop, zodat je niet in dezelfde buurt woont als je patiënten. Verder geldt dat als je als parttime werkende tandarts wilt ondernemen, je dit vaak samen met een andere parttimer moet doen om hetzelfde aantal patiënten te kunnen blijven zien. Je kunt dan bijvoorbeeld een maatschap starten. Dat zijn zaken die overname uitdagend maken. De situatie van de vorige tandarts sluit niet naadloos aan bij de wens van de overnemende tandarts.

Ik denk dat er te weinig tandartsen worden opgeleid om te voldoen aan de huidige overnamevraag. Daar zie ik een probleem. Als er een grote groep tandartsen tegelijk stopt, zal bij het huidige aantal

Opleidingen

Preventie-assistenten

en Paro-preventieassistenten.
Bestel de nieuwe brochure op www.edin.nl/preventieassistenten

edin
dental academy

Lees verder op pagina 8 ▶

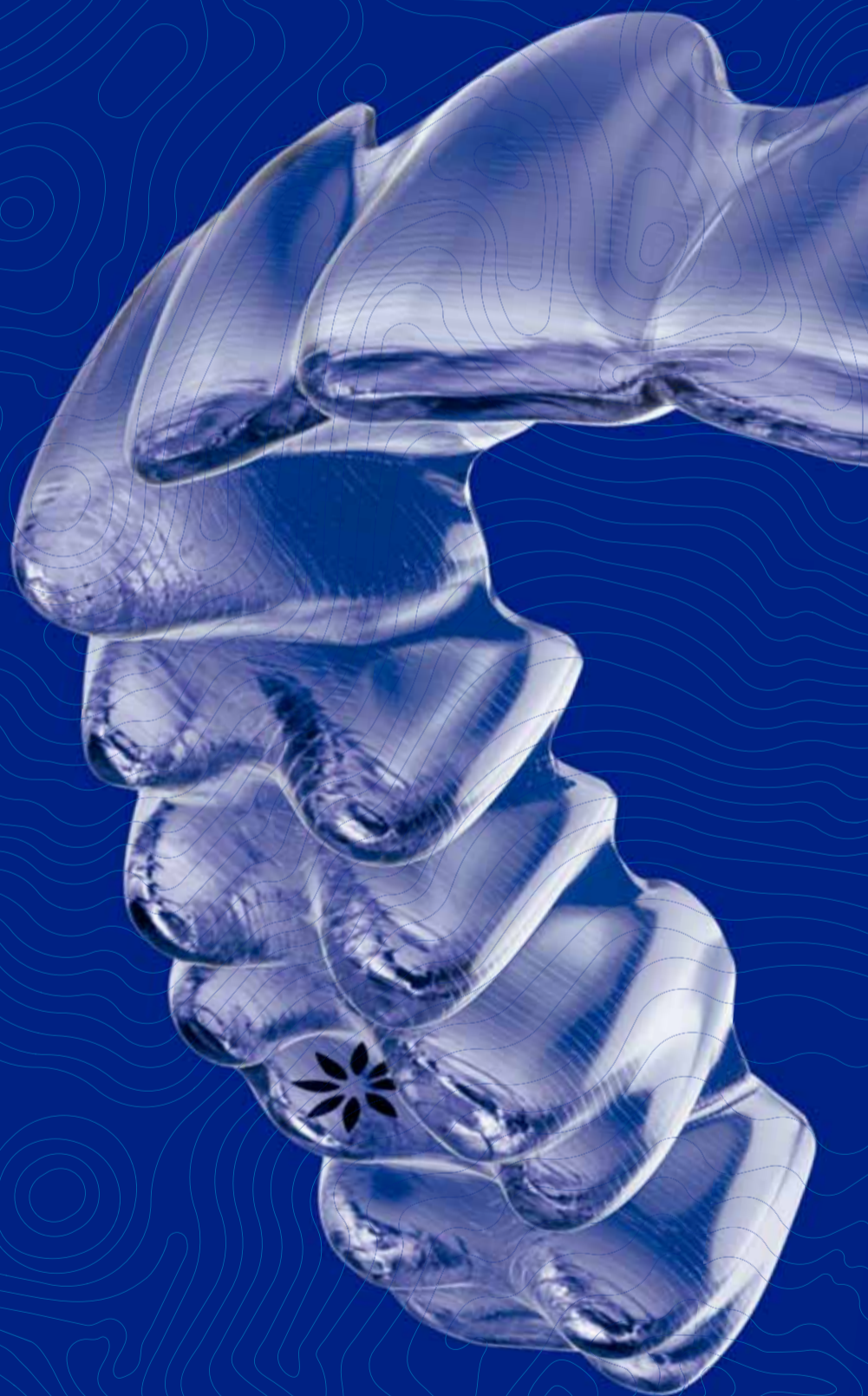

Dit is het moment om vooruit te gaan.

Van analoog naar digitaal,
van metaal naar plastic. Wij
helpen u om de nieuwste
technieken toe te passen in uw
praktijk en de patiëntervaring
te verbeteren.

- **Ontdek meer en maak deel uit van
de toekomst in de orthodontie.
Ga naar invisalign-professional.nl**

 invisalign® | made to move

► Vervolg van pagina 6

jonge tandartsen de prijs van een praktijk dalen. De huidige situatie heeft een drukkende werking op de prijs, waar de groep jonge tandartsen zijn voordeel mee kan doen.

Dus wie zijn praktijk wil verkopen, moet dit zo snel mogelijk doen?

Nee, maar er zijn tandartsen die er zo over denken. Zij zijn bijvoorbeeld 60 jaar en kiezen ervoor nu over te dragen omdat ze vrezen dat het over een aantal jaar lastiger wordt. Daarbij moet je onthouden dat als je nu je praktijk van de hand doet, in plaats van over vijf jaar, je in deze periode veel inkomsten misloopt. Die zijn mogelijk groter dan het verschil in overnamesom tussen nu en vijf jaar.

Een andere mogelijkheid is om nu de praktijk te verkopen en nog enige jaren door te werken, bijvoorbeeld in dienst van de overnemer. Dat gebeurt wel, maar past niet bij iedereen. Voordeel is dat het patiëntverloop waarschijnlijk lager ligt. Daartegenover staat dat je het als tandarts niet langer voor het zeggen hebt en je je moet aanpassen aan je 'baas'.

Welke afwegingen dien je te maken als je overweegt een praktijk te kopen?

6% van de Nederlandse tandartspraktijken behoort in 2017 tot een keten.

In 2025 wordt verwacht dat ketens 15-20% van de vestigingen in de markt invullen.

(bron: Rabobank. Lees meer op pagina 11)

De belangrijkste vraag is: waarom wil je een eigen praktijk? Ik geef workshops aan tandartsen die willen ondernemen en dit is de eerste vraag die ik hen stel. Het financiële vraagstuk komt pas daarna. Mijn ervaring is dat mensen met een bepaalde visie op de tandheelkunde een eigen praktijk willen om hun eigen weg te kunnen gaan.

In de eerste jaren na de aankoop van een praktijk zullen je inkomsten tijdelijk dalen, doordat je in die periode veel investeringen doet. Daarna is je potentiële inkomen echter weer hoger. Als zzp'er kun je ongeveer een ton per jaar verdienen, terwijl ervaren tandartsen met een eigen praktijk hun inkomsten zien oplopen tot jaarlijks 250.000 euro.

Een ander belangrijk punt om niet te onderschatten is dat je er meer tijd mee kwijt bent en je werk uit meer bestaat dan alleen de tandheelkunde. Zaken die verder van belang zijn en ook in de onder-

nemersworkshop aan bod komen zijn bijvoorbeeld het kopen van een pand en de goodwill (de meerwaarde van een praktijk, die voortvloeit uit onder andere goede reputatie en beschikbaar patiëntenbestand, red.) of de financiering van overname.

Welke risico's gelden er voor tandartsen die een praktijk overnemen?

Als een tandarts betalingsproblemen heeft, komt dat vaak doordat de praktijk onvoldoende patiënten heeft en daarmee te weinig omzet maakt. Daarom is het van belang te zorgen dat het aantal patiënten behouden blijft. Een andere oorzaak is het uitgavepatroon van tandartsen. Ondanks het mooie inkomen zijn er die te veel geld uitgeven. Sommige tandartsen moet ik daarop wijzen als hun adviseur.

Hoe zorg je voor de juiste financieringsstructuur als je eenmaal een eigen praktijk hebt als tandarts?

De verschillende ondernemersvormen kennen verschillende manieren van belasting. Ga je voor een eenmanszaak, een maatschap of ga je voor een besloten vennootschap (BV) en heb je daarnaast nog een holding? Die afweging is vooral gebaseerd op fiscaliteit. In elke structuur geldt een andere vorm waarop belasting wordt geheven en hoe je inkomen wordt belast. Bij een eenmanszaak geldt progressieve belasting over de winst uit onderneming. Bij een BV keer je jezelf sa-

laris uit dat wordt belast en kun je dividend uitkeren dat wordt belast. Ook is dan sprake van winstbelasting.

Per loopbaanfase verschilt de best passende ondernemersvorm. De meeste starters beginnen in een eenmanszaak of maatschap. Die keuze is passend, omdat je als starter of kleine ondernemer nog veel aftrekposten hebt en je winst nog niet zo hoog is. Veel mensen kiezen een vorm en blijven daarbij, terwijl je deze beter af en toe onder de loep kunt nemen. Een fiscalist kan hierover goed adviseren, omdat hij de expert is op het gebied van belas-

ting. Als bank hebben wij meer een signaalfunctie op dit vlak: als wij denken dat een verandering van ondernemersvorm nuttig kan zijn, adviseren wij tandartsen contact op te nemen met de fiscalist.

Van Lanschot adviseert tandartsen zodanig dat zij het meeste uit hun vermogen kunnen halen. Welk type belegger is de gemiddelde tandarts?

De gemiddelde tandarts is niet heel risicoavers. Hij heeft lef. Mogelijk is dat kenmerkend voor tandartsen, of past het überhaupt bij ondernemers. Valkuil voor veel tandartsen

Jaarruimte en pensioen

De jaarruimte is een bedrag dat je mag gebruiken voor pensioen en bij de belastingaangifte mag aftrekken van je inkomen. Dit kun je laten berekenen door de accountant, of zelf berekenen via <https://www.belastingdienst.nl/rekenhulpverlening/lijfrentepremie/>. De maximale jaarruimte bedraagt in 2017 12.598 euro bij een inkomen van 103.317 euro en hoger. De jaarruimte is te gebruiken om geld te storten in een lijfrente bij een bank of verzekeraar. Later kun je het opgebouwde vermogen periodiek laten uitkeren. Deze uitkeringen zijn wel belast, maar tegen een lager belastingtarief. Belangrijk om te weten is dat je er tot die tijd niet aan kan komen. Naast dit fiscale voordeel wordt over het opgebouwde vermogen ook geen vermogensbelasting geheven.

RAI CONGRESCENTRUM AMSTERDAM

VRIJDAG 2 FEBRUARI 2018

RESTAUREREN 2018

indicatie planning uitvoering

Javier Tapia Guadix

Dr. Marco Gresnigt

Martijn Moolenaar

Dr. Sjoerd Smeekens

BUREAUKALKER

Schrijf u nu in voor deze praktische congresdag
www.restaureren2018.nl

Tandartsketens leggen flinke bedragen neer voor een goedlopende praktijk

is dat wanneer ze eenmaal aandelen hebben gekocht, ze er niet meer naar omkijken uit gemakzucht of tijdgebrek. Terwijl het nemen van te veel risico tegen de pensioenleeftijd niet aan te raden is. Omdat je het geld binnenkort nodig gaat hebben, kun je op dat moment het risico beter afbouwen. Daar wijzen we tandartsen geregeld op.

De afgelopen jaren zijn er steeds meer tandartsketens bijgekomen. Bestaande ketens groeien. Welke financiële voordelen heeft het om je aan te sluiten bij een keten?

Tandartsketens leggen flinke bedragen neer voor een goedlopende praktijk. Dat is financieel interessant voor een tandarts. Verder is inkoop van materiaal als eenmanspraktijk duurder dan als onderdeel van een keten. Maar er kunnen ook nadelen aan kleven. Soms maakt het in dienst blijven bij de keten onderdeel uit van de verkoop. Tegen wil en dank nog drie jaar on-

der een nieuwe baas moeten werken, kan een reden zijn ervan af te zien. Tandartsen vinden het daarnaast vaak belangrijk dat de overnemende partij dezelfde visie op tandheelkunde heeft als zij. Bij een keten ligt het eigendom en de klinische verantwoordelijkheid niet bij dezelfde persoon. Sommige tandartsen vrezen dat hierdoor de kwaliteit van zorg in het geding kan komen.

Met welke fiscale aspecten dien je rekening te houden als je overweegt je praktijk over te dragen?

Bedenk tijdig wat je wensen zijn. Mijn advies is je vijf jaar van tevoren te gaan oriënteren. Soms is het fiscaal voordelig eerst over te gaan van een eenmanszaak naar een BV. Bij verkoop van een eenmanszaak wordt de winst progressief belast, waardoor het in een schaal belandt waarover je 52% belasting betaalt. Verkoop je in een BV, dan kun je de winst een tijd in de holding laten en op verschillende momenten uitbetalen, waardoor je minder belasting betaalt. Het veranderen van ondernemingsvorm dien je enkele jaren voor overdracht te doen, anders gaat de Belastingdienst niet akkoord.

Wat is een veel gemaakte fout bij praktijkoverdracht?

Te weinig tijd nemen voor de verkoop. Ga je eerst rustig oriënteren. Als iedereen weet dat de praktijk in

langere periode om in te leggen, waardoor het een grotere pot met geld wordt. Tot slot is het cliché waar: van uitstel komt afstel. Hoe

Vóór overdracht een andere ondernemingsvorm kan fiscaal voordelig zijn

langer mensen wachten met pensioenopbouw, hoe spannender het wordt om ermee te starten.

Kiezen veel tandartsen voor vervroegd pensioen?

Veel tandartsen stellen zich dat tot doel vroeg in hun carrière, maar doen het uiteindelijk toch niet. Ze onderschatten vaak hoeveel het

kost om vijf jaar eerder met pensioen te gaan, wanneer je hetzelfde uitgavenpatroon wilt behouden. Wie dit echt wil, zal op tijd moeten beginnen met sparen. Ben je eenmaal gewend aan een hoge

levensstandaard, dan is het lastig om ineens 20.000 euro per jaar te sparen. Wel zie je vaak een tussenweg: tandartsen die in de nadagen van hun loopbaan het aantal uren afbouwen.

Wat staat tandarts-ondernemers in de toekomst te wachten?

Voor tandartsen die als zzp'er werken, is het raadzaam de ontwikkelingen rond de wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) te blijven volgen. Deze wet gaat zowel praktijkeigenaren als zzp'ers aan.

De wet is ingevoerd, maar hierop wordt nog niet gecontroleerd. Een nieuw kabinet dient hier een beslissing over te nemen.

Ik verwacht dat de grote groep uittrekkers een drukkende werking gaat hebben op de prijzen van praktijken. Hoewel de ketens blijven groeien, blijft er voldoende ruimte voor jonge tandartsen om een eigen praktijk te starten. Ketens proberen door hoge prijzen te betalen de krenten uit de pap te halen, maar voor een tandarts die een eigen praktijk wil, denk ik dat er genoeg moois overblijft. ■

De kosten van vervroegd pensioen worden onderschat

de verkoop staat en je ervan af wilt, brengt dat je in een slechte onderhandelpositie. Zo zijn er nu veel tandartsen op leeftijd die moeite hebben met de verkoop en de prijs van hun praktijk 'noodgedwongen' laten zakken. Verder is het net als bij de koop van een praktijk slim je bij te laten staan door een adviseur.

Tandartsen zijn sinds 1996 niet verplicht pensioen op te bouwen bij een pensioenfonds. Welke gevolgen heeft dit?

Niet aangesloten zijn bij een pensioenfonds geeft je een enorme vrijheid. Je moet echter wel de discipline hebben om pensioen op te bouwen. Er is een mogelijkheid om dat fiscaal vriendelijk te doen, door gebruik te maken van je jaarruimte (zie kader op vorige pagina). Maar weinig jonge tandartsen weten van deze mogelijkheid af. In mijn ogen voldoet het opbouwen van pensioen via de jaarruimte niet om de levensstandaard van de tandarts te continueren als hij stopt met werken. Wij raden daarom aan slim met je vermogen om te gaan en hier tijdig advies over te vragen.

Veel tandartsen schuiven de pensioenopbouw voor zich uit. Waarom is tijdig starten juist zo belangrijk?

Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met het opbouwen van je pensioen. Juist als je jong bent, kan het vermogen dat je wegzet een lange tijd renderen. Daarnaast heb je een

WIL JIJ GRAAG WERKEN BIJ DE SNELST GROEIENDE TANDTECHNISCHE ORGANISATIE VAN NEDERLAND?

Dent4You is een snelgroeiend tandtechnisch laboratorium met focus op de toekomst! De digitale ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en zo ook geïntroduceerd in de dagelijkse productie.

BEN JIJ EEN TAND- EN/OF KLINISCH PROTHESE TECHNICUS MET AMBITIE?

✓ Wil je werken met oog op de toekomst?

Dent4You is een werkgever die de tandtechnische (internationale) ontwikkelingen op de voet volgt en groot genoeg is om hierin te investeren.

✓ Wil je je specialiseren in onderdelen in de tandtechniek of juist de stap maken om te gaan behandelen?

Je hebt jouw carrière zelf in de hand bij Dent4You. De keuze is aan jou.

✓ Wil je jezelf blijven ontwikkelen door het volgen van opleidingen?

Bij Dent4You kun je allerlei opleidingen uit eigen academy volgen.

✓ Maak je graag deel uit van een hecht team?

Je werkt nauw samen binnen een multidisciplinair team en snapt dat de patiënt van nu graag alle zorg op één locatie wil ontvangen in de vorm van 'one-stop-shop'.

✓ Vind je het belangrijk dat je loon naar prestatie ontvangt?

Bij Dent4You word je goed beloond op basis van kennis en prestatie.

✓ Ga je voor het beste resultaat met de hoogst mogelijke patiënttevredenheid?

Dan zit je bij Dent4You goed, want hier doen we het met zijn allen voor!

DENT4YOU ZOEKT:

✓ **12 Klinisch prothese technici / Tandprotheticici voor de praktijken van Samenwerkende Tandartsen**

✓ **7 Tandtechnici, Prothese technicus, leerling technicus en geïnteresseerden die willen starten in de tandtechniek.**

MAIL OF BEL ONS!

Heb je interesse om bij onze ambitieuze organisatie te komen werken? Mail dan jouw persoonlijke informatie en motivatie naar: info@dent4you.nl

Meer informatie vind je op www.dent4you.nl en voor vragen kan je mailen naar: info@dent4you.nl of bellen naar:

Klinisch Prothese Technicus: Toine Klaassen tel. 06 - 12 71 91 52
Tandtechnicus met verschillende disciplines: Edwin Boere tel. 06 - 15 86 40 05

LOCATIES DENT4YOU

Amsterdam
Amersfoort
Beek
Bergen op Zoom
Bilthoven
Brielle
Dordrecht
Gorinchem
Hellevoetsluis
Hoogvliet
Leerdam
Maastricht
Oosterhout
Putte
Rotterdam
Schiedam
Spijkenisse
Tiel
Vlaardingen
Zaandam
Zierikzee
Zundert

SAMENWERKENDE TANDARTSEN

Almelo
Apeldoorn
Bilthoven
Beek en Donk
Cuijk
Dalven
Diessen
Dongen
Eibergen
Eindhoven
Enschede
Gemert
Groenlo
Lelystad
Made
Nijmegen
Oudenbosch
Raamsdonksveer
Rijssen
's-Gravendeel
Schiedam
Sint Oedenrode
Strijen
Tilburg
Ulvenhout
Vlaardingen
Vriezenveen
Winterswijk
Zeist
Zetten
Zwijndrecht

DENT4YOU